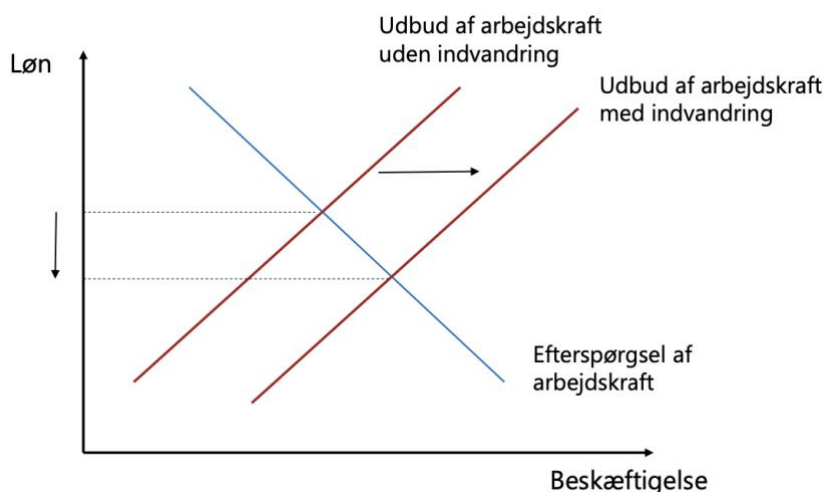

Forklar, hvad den simplest mulige model for udbud og efterspørgsel for et marked forudsiger om effekten af øget indvandring på lønninger i modtagerlandet for befolkningen som helhed. Stemmer denne forudsigelse overens med resultaterne fra flertallet af empiriske studier? Hvorfor / hvorfor ikke?

Den simplest mulige model for udbud og efterspørgsel vil forudsige, at lønningerne for personerne i modtagerlandet som helhed vil falde.

Dette antager dog, at efterspørgselssiden af markedet for arbejdskraft forbliver konstant, hvilket ikke viser sig at være sandt empirisk (Peri, 2014). For at måle den kausale effekt af indvandring på lønniveauet i modtagerlandet, er det dog ikke nok blot at foretage en regression på baggrund af data for lønniveauer og andelen af befolkningen med indvandrerbaggrund i udvalgte kommuner. Det skyldes, at der kan være en række andre mekanismer, der påvirker sammenhængen f.eks.:

- Indvandrere vælger at bosætte sig i kommuner, hvor der er gode muligheder for beskæftigelse med høj løn. Det ville trække i retning af en positiv sammenhæng.
- Indvandrere har typisk lav indkomst og vælger derfor at bosætte sig i kommuner med billige boliger, hvor danskere med lavindkomst bor. Det trækker i retning af negativ sammenhæng.
- Indvandrere (flygtninge) anbringes i kommuner med lav indkomst, fordi der er billigere boliger. Det trækker i retning af en negativ sammenhæng.

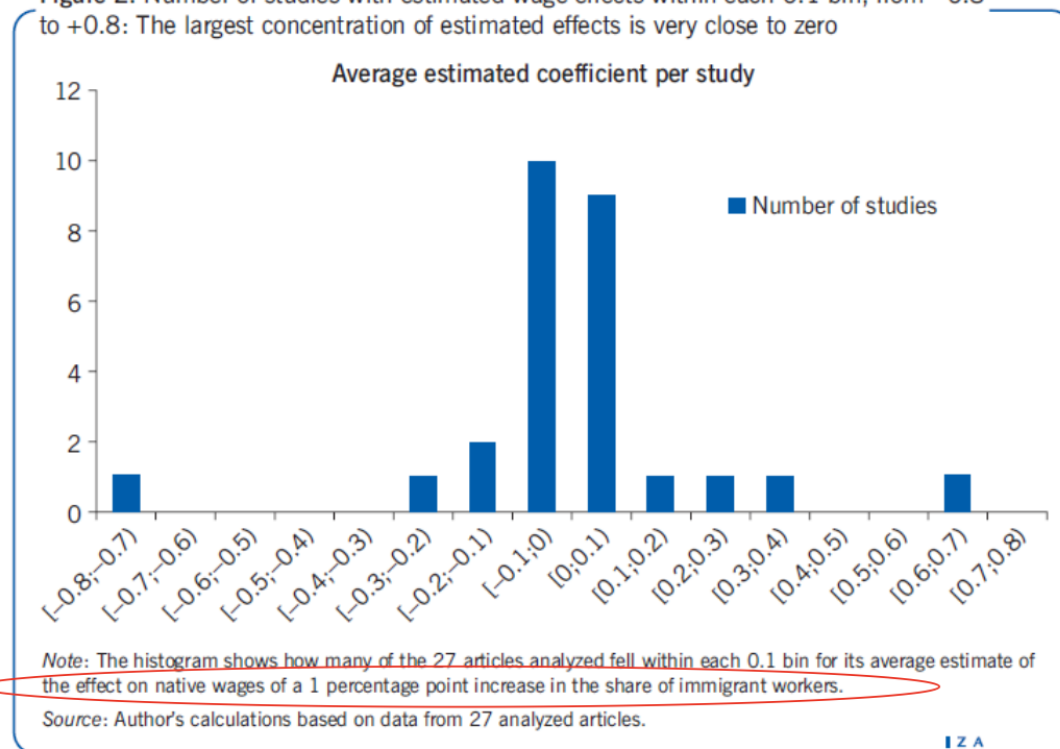
Uanset er det ud fra ovenstående parametre ikke tilfældeligt, at nogle kommuner har en højere andel af indvandrere end andre.

For at isolere den kausale effekt bruger Foged og Peri (2015) et naturligt eksperiment, hvor en udefrakommende eksogen begivenhed øger antallet af indvandrere. Resultatet bliver, at nogle delarbejdsmarkeder påvirkes kraft af begivenheden, mens andre i mindre grad påvirkes. De resulterende forskelle skyldes således tilfældigheder og forhold, der ikke er relateret til løn- og beskæftigelsesvilkår det enkelte (del)arbejdsmarked. Et meget berømt eksempel herpå er et studie foretaget af David Card (1990):

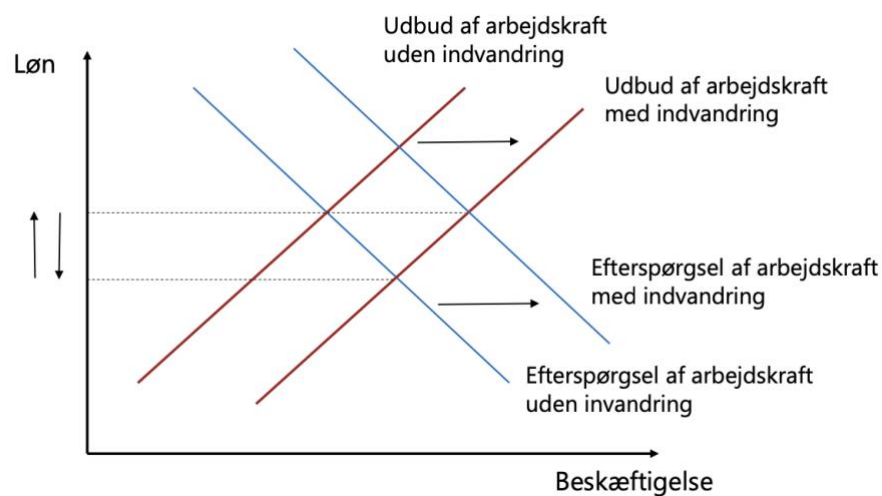
- April 1980: Cubas præsident, Fidel Castro, annoncerer højest uventet, at cubanere frit kan emigrere til USA fra havnebyen Mariel
- 125.000 tager af sted i private både ("The boatlift"), 50% slår sig ned i Miami $\Rightarrow$ 7% stigning i lokal arbejdsstyrke
- Naturligt eksperiment: Udefrakommende begivenhed, stor effekt i Miami ifht. andre storbyer, *alene pga. geografisk beliggenhed*
- Card sammenligner *ændring* i lønninger og beskæftigelse i Miami med *ændring* i andre amerikanske storbyer, som havde parallel udvikling med Miami *inden* boatlift ("difference-in-differences")
- Konklusion: Ingen effekt på løn og beskæftigelse i Miami, hverken for ikke-cubanere eller de cubanere, som allerede var der
- Meget indflydelsesrigt studie, både pga. metode og konklusion. Langvarig akademisk diskussion efterfølgende.

Da der i ovenstående eksperiment er klare kontrolgruppe, og en tydelig defineret tidsramme, samt en uventet begivenhed, er det en særdeles velegnet hændelse for et naturligt eksperiment. De fleste senere studier findes ligeledes en meget svag sammenhæng mellem løn og beskæftigelse og indvandring, Peri (2014):

Figure 2. Number of studies with estimated wage effects within each 0.1 bin, from -0.8 to $+0.8$: The largest concentration of estimated effects is very close to zero

Det viser sig altså, at der ikke er den ventede negative sammenhæng mellem indvandring og løn/beskæftigelse for den oprindelige befolkning i moderlandet. Det skyldes grundlæggende, at arbejdsmarkedet er et komplekst økonomisk marked, hvor ikke kun udbudskurven påvirkes. Migranter er således også forbrugere, og efterspørger således varer og tjenesteydelser i modtagerlandet. Desuden vil et øget udbud af lavtuddannet arbejdskraft kunne resultere i, at virksomheder i højere grad vælger produktionsmetoder baseret på lokal arbejdskraft, fremfor maskiner eller outsourcing. Dertil kommer, at de personer, der tidligere varetog disse opgaver kan specialisere sig og dermed opnå højere produktivitet. Alt dette medfører, at efterspørgslen efter arbejdskraft øges, hvilket resulterer i nøjagtig den samme ligevægt som før, blot ved en højere mængde (antaget, at begge kurver rykkes lige meget).

Forklar nøgleegenskaben ved den danske politik for placering af flygtninge i perioden i 1986-98, som Foged og Peri udnytter i deres empiriske studie af effekterne af indvandring i Danmark.

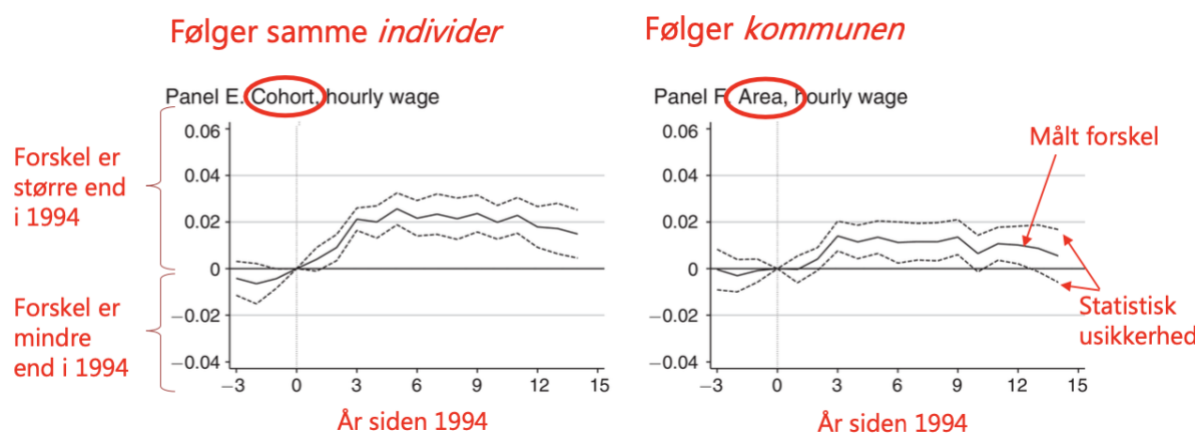
I Foged og Peris studie (2015) estimeres den kausale effekt af indvandring på lønniveauet i Danmark ved at udnytte, at fordelingen i perioden gav de ideelle rammer for et naturligt eksperiment. Det galt da fra 1986-1994, at der var relativt få flygtninge og at disse blev fordelt mellem kommunerne udelukkende baseret på oplysninger om nationalitet og familiestørrelse. Der blev således ikke taget højde for uddannelse, erfaringer, m.m. og der opstod 'klynger' af flygtninge med samme nationalitet.

I de efterfølgende år (1995 – 1998) steg antallet af flygtninge eksplosivt, men her kunne de nytilkomne selv beslutte, hvor de ville bosætte sig. Det resulterede i, at de tidligere års fordeling blev forstærket, idet migranterne valgte at bosætte sig der, hvor deres landsmænd allerede var. Resultatet heraf blev, at der pludselig var stor variation i antallet af migranter på tværs af kommuner alene som følge af tilfældigheder i placering af tidligere flygtninge i perioden 1986 – 1994. Sammensætningen afhæng således ikke af systematiske forskelle mellem de respektive kommuner, eller lokal efterspørgsel.

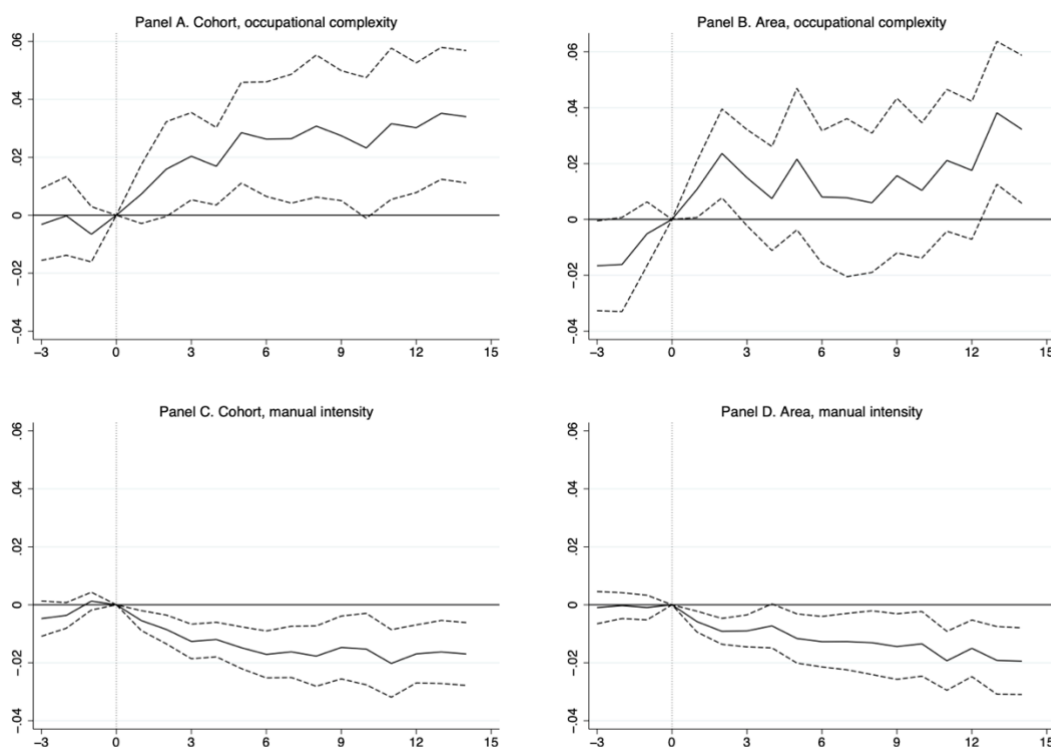
Den kausale effekt beregnes nu ved at undersøge, hvordan forskelle beskæftigelse/løn varierer mellem de kommuner, der hhv. modtog 25% flest og 25% færrest flygtninge (difference-in-difference). Dette

metodevalg sikrer, forskelle i udgangspunktet ikke har nogen mærkbar indflydelse på resultatet. Fordelen ved at gennemføre denne type studie i Danmark er, at vi har meget præcise data, der gør det muligt at følge enkelte individer over tid. Det betyder, at man kan tage hensyn til, at der er en sandsynlighed for at de oprindelige lønmodtagere reagerer ved at søge job i andre kommuner. Ved at følge de samme individer over tid, uanset om de får job i den samme kommune eller er fraflyttet, løser man således den udfordring, at gennemsnitslønnen kan påvirkes som følge af ændringer i sammensætningen af personer i kommunen.

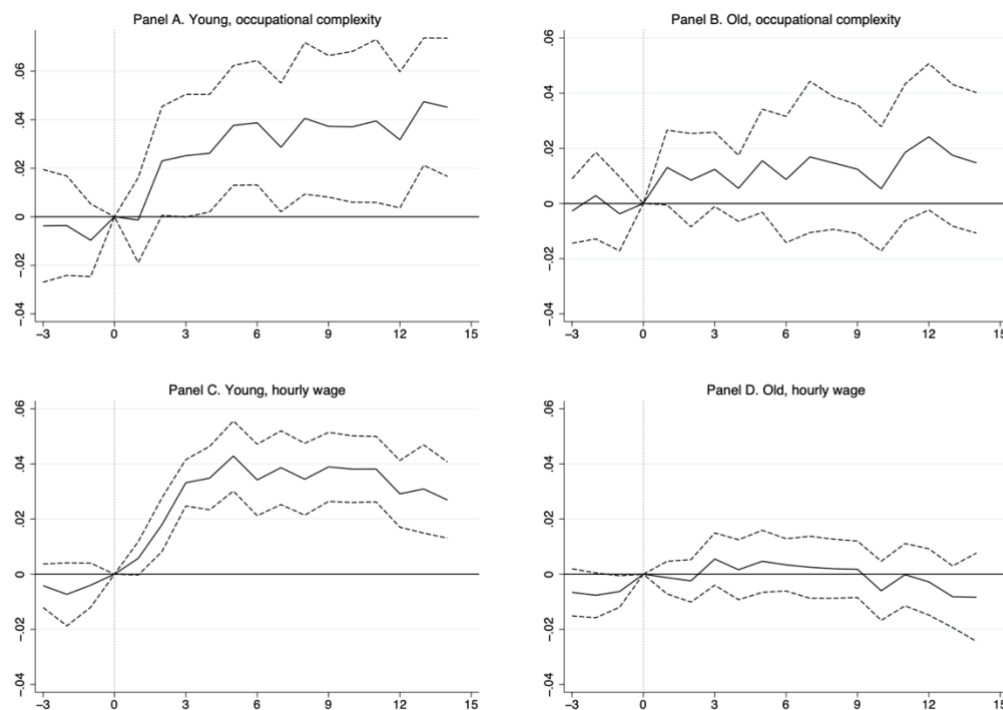
Artiklens resultater (Foged og Peris, 2022) bliver således, at lønnen for lavtuddannede lønmodtagere af dansk oprindelse stiger mere for personer oprindeligt beskæftiget i kommuner, der modtog mange migranter sfa. politikken, hvilket vidner om, at der er en positiv effekt af migration på den oprindelige befolknings løn.

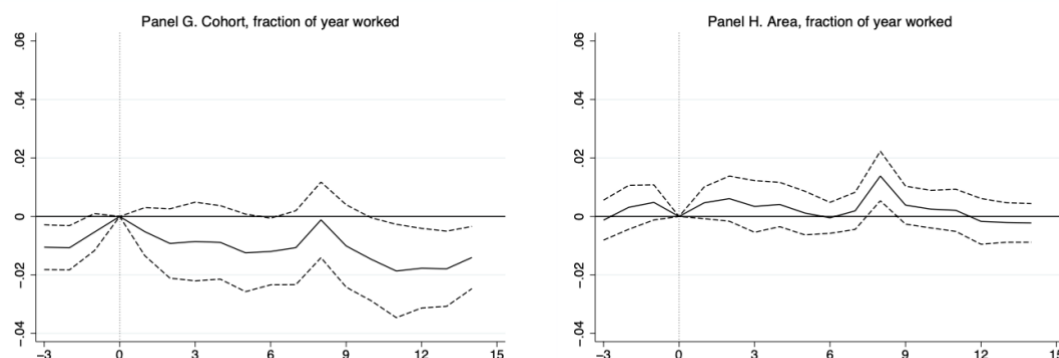
Samtidig stiger kompleksiteten af personernes arbejde, mens den 'manuelle intensitet' af arbejdet falder (Foged og Peri, 2022)

De positive effekter tilfalder dog primært de yngre, idet man efter 13 år ikke længere kan iagttage en statistisk signifikant positiv effekt på lønniveauet for ældre, lavtuddannede lønmodtagere af dansk oprindelse (Foged og Peri, 2022).

Effekten på beskæftigelsen for lavtuddannede personer af dansk oprindelse er mindre tydelig, og svagt negativ på lang sigt, hvis man følger individerne (Foged og Peri, 2022).

Den korte forklaring for, hvorfor en større tilstrømning af migranter tilsyneladende giver højere løn for lavtuddannede danskere er, at migranter er koncentreret til særlige job, der ikke kræver lande-specifikke kompetencer som f.eks. rengøring eller taxakørsel. Den øgede tilstrømning af migranter muliggør således, at den oprindelige befolkning kan specialisere sig i relativt mere komplekse opgaver med højere løn (Foged og Peri, 2014). Nedenstående viser således en typisk arbejdsdeling mellem forskellige arbejdstagere:

- **Lavtuddannede indvandrere** udfører typisk manuelt arbejde indenfor fx rengøring, madlavning, samlebåndsarbejde, fysisk arbejde i byggesektoren og landbrug
- **Højtuddannede indvandrere** er koncentreret i tekniske job, hvor viden kan sættes på formel og kompetencekravene er ens på tværs af lande, fx naturvidenskab og ingeniørområdet
- **Indfødte** er i højere grad i job, der kræver landespecifik viden, kommunikation, interaktive og komplekse job som fx service, ledelse og HR

Hvad er ifølge Foged og Peri den primære årsag til, at lønnen for oprindelige danskere ikke er faldet som følge af indvandringen? Kan vi forvente at finde samme mekanisme i alle andre lande også?

En vigtig del af forklaringen for, hvorfor lønnen for oprindelige lavtuddannede danskere ikke er faldet som følge af indvandringen er, at det danske arbejdsmarked er fleksibelt med en høj grad af dynamik og tilpasning. Forskning foretaget af Svarer og Thustrup (2022) viser således, at arbejdsmarkedet 'turnover rate' er det 5 højeste blandt OECD landene, mens Danmark er det land, der har de højeste udgifter til aktiv arbejdsmarkedspolitik (f.eks. opkvalificering og dagpenge), målt som procent af BNP. Lande med manglende tilpasningsevne som f.eks. Grækenland kan derfor ikke forvente samme resultater, hvilket forskning også tyder på. I Sydeuropæiske lande ser man således en mere negativ sammenhæng mellem indvandring og løn for den lavtuddannede oprindelige befolkning.

Til spørgsmålet om, hvorvidt indvandring påvirker de offentlige finanser positivt eller negativt, er svaret straks mere komplekst. Finansministeriets beregner viser således, at indvandrere og efterkommere giver et nettobidrag på -33 mia. kr. pr. år til de offentlige finanser (2018), men beregningen er komplekst og kræver en række antagelser. Herunder:

- Medregner Finansministeriet indvandrernes andel af udgifter til offentlige goder (f.eks. forsvar, stabilt klima, kongehuset)
- Medregner Finansministeriet ikke indirekte effekter via påvirkning af den oprindelige befolknings løn og beskæftigelse.

Hvis beskæftigelsen er uændret, og lønnen stiger en smule for den oprindelige befolkning som følge af indvandringen, kan vi så konkludere, at medlemmerne af denne befolkning er økonomisk bedre stillet som følge af indvandringen? Hvorfor / hvorfor ikke?

Det kommer straks an på, hvordan man måler, hvorvidt den oprindelige befolkning er økonomisk bedre stillet. For, hvis man kun vejer den øgede indtægt op imod fiskale eksternaliteter som indvandrere medfører

(beregnet via FM-metoden), vil man sandsynligvis nå frem til, at den oprindelige befolkning er stillet dårligere. MEN, dette gælder kun, fordi man tilsyneladende ikke tilskriver det nogen samfundsøkonomisk værdi, at man har hjulpet indvandrere i nød. Dette står i stærk kontrast til, hvordan vi opgør de samfundsøkonomiske konsekvenser af dagpenge, da vi her medtager 'forsikringseffekten', dvs. den nytte som dagpengemodtageren fik. Desuden medtages de positive effekter indvandring kan have, herunder højere løn for lavtuddannede personer i moderlandet (Foged og Peri, 2015), men også ny innovation m.m. (en række førende startups i USA er grundlagt af 'indvandrere', og Googles CEO er f.eks. indisk).

Litteratur

- Giovanni Peri, 2014: "Do immigrant workers depress the wages of native workers?" IZA World of Labor, 2014: 42
- Mette Foged og Giovanni Peri, 2015: "Immigrants' Effect on Native Workers: New Analysis on Longitudinal Data", American Economic Journal: Applied Economics 8(2), 1-34
- Svarer, M. & Thustrup, C. (2022). Danish Flexicurity: Rights and Duties. Journal of Economic Perspectives, (1), s. 81-102.